

**Har du delt nudes
av noen andre uten
deres tillatelse?**

**... og kunne du tenke deg
å delta i en studie som handler
om slike erfaringer?**

*Dette er et spørsmål til deg om
å delta i et forskningsprosjekt om ufrivillig deling
av seksuelle bilder og videoer blant unge i Norge. I dette
skrivet gir vi deg informasjon om prosjektet, hva deltakelse
vil innebære for deg og hvilke rettigheter du har
som forskningsdeltaker.*

UiO : Psykologisk institutt

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Prosjektets formål

HVA ER BAKGRUNNEN FOR PROSJEKTET?

De siste årene har det vært en betydelig økning i tilfeller av ufrivillig seksuell billeddeling (også kjent som «hevnporno», «nakenbildespredning» og «nakenbilder på avveie») blant unge personer i Norge. Bortsett fra enkelthendelser omtalt i media vet vi imidlertid lite om hvordan slike situasjoner oppleves og hvilke konsekvenser de kan ha.

HVA ER FORMÅLET MED PROSJEKTET?

Forskningsprosjektet består av tre delstudier som på ulike måter forsøker å belyse unge personers erfaringer med ufrivillig deling av seksuelle bilder og videoer.

I denne delstudien fokuserer vi på de personlige erfaringene til unge personer i alderen 16-25 år som har vist frem, videresendt eller på andre måter spredd seksuelle bilder eller videoer (f.eks. «nudes» eller «dick pics») av andre uten tillatelse, og søker spesielt å besvare spørsmål om:

- Hvordan den ufrivillige seksuelle billeddelingen utspilte seg.
- Hva unge personer som har delt seksuelle bilder eller videoer av andre oppfatter som årsakene til og konsekvensene av denne handlingen.

HVA SKAL RESULTATENE BRUKES TIL?

Funnene fra denne delstudien vil:

- Presenteres samlet i en forskningsartikkel som skal publiseres i et internasjonalt vitenskapelig tidsskrift.
- Formidles til aktører som arbeider for å forebygge ufrivillig deling av seksuelle bilder og videoer blant unge personer, og/eller yter hjelp til unge personer som allerede er involvert i slike hendelser.

HVEM ER ANSVARLIGE FOR PROSJEKTET?

Forskningsprosjektet er tilknyttet Psykologisk institutt ved Universitetet i Oslo, og gjennomføres i forbindelse med doktorgraden til stipendiat Stine Nygård. Leder for prosjektet er Professor Ingela Lundin Kvalem ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo.

Det er Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo, og prosjektleder Ingela Lundin Kvalem som er ansvarlige for personvernet i prosjektet.

GODKJENNINGER

Prosjektet har blitt vurdert og godkjent av REK – Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (saksnr. 141795) og NSD – Norsk senter for forskningsdata (saksnr. 924750).

Hva det innebærer å delta i prosjektet

HVORFOR SPØR VI DEG OM Å DELTA?

Dersom du er mellom 16 og 25 år, og har vist frem, videresendt eller på andre måter spredd seksuelle bilder eller videoer (f.eks. «nudes» eller «dick pics») av andre uten deres tillatelse, ønsker vi å snakke med deg om dine erfaringer, tanker og følelser knyttet til denne hendelsen.

For å komme i kontakt med deg og andre personer i målgruppen har vi benyttet oss av målrettede annonser på sosiale medier, samt bedt våre samarbeidspartnere om å viderefremme informasjon om studien til potensielle deltakere.

HVORFOR ER DET VIKTIG AT DU DELTAR?

Ved å dele din personlige historie kan du bidra til økt kunnskap om ufrivillig deling av seksuelle bilder og videoer, og således bidra til arbeidet for å utvikle forebyggende tiltak og å styrke hjelpetilbudet for unge personer med lignende erfaringer.

Det er viktig å få innsikt i ulike former for ufrivillig seksuell billeddeling. Derfor vil vi understreke at dine erfaringer er relevante for forskningsprosjektet uavhengig av hvordan du fikk tak i bildet og hvordan du delte det videre.

HVORDAN FOREGÅR STUDIEN?

Dersom du velger å delta i denne studien innebærer det at du:

- Deltar i et intervju. Intervjuet vil vare i omtrent en time, og du velger selv hvor intervjuet finner sted, inkludert hvorvidt du ønsker å intervjues ansikt-til-ansikt eller via Zoom.
- Svarer på spørsmål om dine personlige erfaringer med ufrivillig deling av seksuelle bilder eller videoer, deriblant hvordan hendelsen utspilte seg, hvordan du opplevde den og hva konsekvensene var.
- Tillater intervjueren å ta lydopptak av, og notater fra, intervjuet. For informasjon om hvordan dine personopplysninger vil lagres og behandles i dette forskningsprosjektet, se «Dine rettigheter som forskningsdeltaker».

HVA ER FORDELENE OG ULEMPENE VED Å DELTA?

Fordelene ved å delta i denne studien er at:

- Din personlige historie blir hørt og kan bidra til økt kunnskap, utvikling av forebyggende tiltak og forbedring av hjelpetilbud.
- Du får fortelle om dine erfaringer, følelser og tanker på en konfidensiell, trygg og privat måte.

Ulemper ved å delta i denne studien er at:

- Du kan få spørsmål om ubehagelige hendelser.
- Intervjuet kan vekke minner om vanskelige opplevelser.

Dine rettigheter som forskningsdeltaker

HVA INNEBÆRER DET Å SAMTYKKE TIL Å DELTA I STUDIEN?

Det er frivillig å delta i studien, og det er basert på ditt samtykke at vi kan behandle dine personopplysninger. Dette innebærer at:

- Dersom du ønsker å delta i studien gir du muntlig samtykke på lydopptak før intervjuet starter.
- Selv om du velger å samtykke til deltakelse kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn.
- Du kan trekke deg fra studien før, under og etter intervjuet, samt la være å svare på spørsmål du ikke ønsker å svare på.
- Dersom du trekker deg fra studien vil alle dine personopplysninger (f.eks. lydopptaket av intervjuet) slettes og dermed ikke forskes videre på, med mindre opplysningene er blitt aidentifisert og har inngått i videre analyser.
- Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

HVORDAN OPPBEVARER OG BRUKER VI DINE OPPLYSNINGER?

Det er vår plikt som forskere å ivareta personvernet ditt, sikre at personopplysningene dine forblir konfidensielle og å kun bruke dem til det formålet du har samtykket til. Dette innebærer at:

- Vi kun vil bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet.
- Opplysningene dine vil lagres på en sikker og beskyttet server, som kun forskerne som er ansvarlige for prosjektet vil ha tilgang til.
- Opplysningene dine vil aidentifiseres ved at lydopptaket skrives ut som tekst og deretter slettes, noe som skje innen én måned etter intervjuet har funnet sted og senest 01.08.2021. I teksten vil vi erstatte navnet ditt med et pseudonym (som du selv velger) og utelate navnene til personer og steder (etc.) som nevnes i intervjuet.
- Opplysningene dine vil anonymiseres ved at vi unnlater å opprette en kodenøkkel som kan koble ditt virkelige navn til pseudonymet ditt eller den aidentifiserte intervjuutskriften.
- Det vil ikke være mulig å gjenkjenne deg i publikasjoner basert på studien.

Som forskningsdeltaker har du rett til innsyn i personopplysninger om deg selv. Dette innebærer at:

- Du kan be om innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene.
- Du kan be om å få høre lydopptaket av intervjuet ditt, såfremt det ikke er blitt slettet.
- Du kan be om å få lese og rette intervjuutskriften, såfremt du oppgir pseudonymet du har bedt oss om å bruke i intervjuutskriften.

Dine rettigheter som forskningsdeltaker

- Du kan be om å få slette alle, eller deler av, opplysningene dine (dvs. lydopptak og/eller intervjuutskrift), såfremt opplysningene ikke er blitt aidentifisert og har inngått i videre analyser.

Av kontrollhensyn vil de aidentifiserte opplysningene om deg vil bli oppbevart i fem år etter prosjektslutt. Du kan klage på behandlingen av dine opplysninger til Datatilsynet og Universitetet i Oslo sitt personvernombud.

HAR FORSKERNE TAUSHETSPLIKT?

Opplysninger om ufrivillig deling av seksuelle bilder eller videoer er beskyttet av forskeres taushetsplikt, og utløser ikke plikt til å varsle politi eller barnevern. Med andre ord kan du trygt fortelle oss om dine personlige erfaringer med ufrivillig seksuell billeddeling uten å bekymre deg for at vi deler informasjon om deg med utenforstående.

Det finnes imidlertid tilfeller hvor avvergingsplikten og/eller opplysningsplikten går foran taushetsplikten, f.eks.:

- Dersom det er grunn til å tro at personer under 18 år blir mishandlet hjemme, viser vedvarende alvorlige atferdsvansker, eller blir utsatt for overgrep, alvorlig omsorgssvikt eller kjønnslemlestelse (Barnevernloven § 6-4).
- Dersom det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at noen er eller vil bli utsatt for alvorlige overgrep (f.eks. voldtekt; Straffeloven § 196).

I slike tilfeller vil vi, i dialog med deg, gjøre en grundig vurdering av hvorvidt og hvordan handlingen eller situasjonen kan avverges.

Samtykkeerklæring

HVORDAN DOKUMENTERES DITT SAMTYKKE?

Av personvern hensyn har det blitt bestemt at det ikke skal registreres navn på deltakere i dette forskningsprosjektet. Dersom du ønsker å delta bes du derfor om å avgi muntlig samtykke, uten å oppgi navnet ditt. Du avgir samtykke ved å lese opp følgende erklæring i begynnelsen av lydopptaket, før intervjuet starter:

Jeg har mottatt og forstått informasjon om forskningsprosjektet, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til å delta i et intervju om ufrivillig deling av seksuelle bilder og videoer, at det tas lydopptak av intervjuet og at mine opplysninger brukes slik det er beskrevet i informasjonsskrivet.

Av dokumentasjonshensyn vil denne delen av lydopptaket lagres separat fra lydopptaket av intervjuet på en sikker og beskyttet server, hvor det vil lagres i fem år etter prosjektslutt (i tråd med vedtak fra REK - Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk).

Kontaktinformasjon

HVORDAN KONTAKTER DU FORSKERNE?

Dersom du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, kan du kontakte:

- Professor Ingela Lundin Kvalem, Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, på epost i.l.kvalem@psykologi.uio.no.
- Doktorgradsstipendiat Stine Nygård, Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, på epost stine.nygard@psykologi.uio.no eller tfnr. 905 84 775.
- Professor Bente Træen, Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, på epost bente.traen@psykologi.uio.no.

HVEM KONTAKTER DU FOR SPØRSMÅL KNYTTET TIL PERSONVERN?

Dersom du har spørsmål knyttet til ditt personvern, ønsker å klage på behandlingen av dine personopplysninger, eller ønsker mer informasjon om NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- Personvernombud Roger Markgraf-Bye, Universitet i Oslo, på epost personvernombud@uio.no.
- Datatilsynet på tfnr. 22 39 69 00. Les mer om hvordan sende en formell klage til Datatilsynet på <https://www.datatilsynet.no/om-datatilsynet/kontakt-oss/hvordan-kan-jeg-klage-til-datatilsynet/>.
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost personverntjenester@nsd.no eller tfnr. 55 58 21 17.

HVA KAN DU GJØRE DERSOM DU TRENGER Å SNAKKE MED NOEN?

Det finnes flere organisasjoner som kan gi råd og veiledning til unge personer som har erfaringer med ufrivillig deling av seksuelle bilder og videoer, deriblant:

- **Slettmeg.no:** En gratis råd- og veiledningstjeneste for personer som føler seg krenket på nett. Tjenesten har ikke mandat til å kreve sletting, men kan hjelpe utsatte ved å gi råd om hvordan man kan få fjernet informasjon, inkl. seksuelle bilder og videoer, fra nettet.
- **Ung.no:** Det offentliges informasjonskanal for ungdom, hvor kvalifiserte rådgivere gir informasjon og svarer på spørsmål om ungdommers rettigheter, muligheter og plikter. Nettstedet har blant annet samlet nyttige råd for ungdom som er blitt utsatt for eller har utsatt andre for ufrivillig seksuell billeddeling (se <https://www.ung.no/lkkegreit>).
- **Kors på halsen:** Røde Kors sin samtale-tjeneste for ungdom under 18 år som ønsker å snakke anonymt om sine opplevelser på telefon, chat eller mail med en voksen de kan stole på (se <https://korspaahalsen.rodekors.no> for mer informasjon).

Kontaktinformasjon

Dersom du har behov for å snakke med noen om dine opplevelser med ufrivillig deling av seksuelle bilder eller videoer, kan vi hjelpe deg med å søke om gratis terapi ved internklinikken på Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo.

Med vennlig hilsen,
Ingela Lundin Kvalem & Stine Nygård
Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo

UiO : **Psykologisk institutt**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet